

MILLIY HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA ILM-FAN VA IJODIY INDUSTRIYA INTEGRATSIYASI

Ergasheva Aziza Farmonovna

Buxoro davlat universiteti doktoranti,

Buxoro Innovatsiyalar universiteti dotsenti, i.f.f.d. (PhD)

E-mail: a.ergasheva@buxdu.uz Tel: +998 906366492

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21130850>

Annotatsiya. Maqolada milliy hunarmandchilikni rivojlantirishda ilm-fan va ijodiy industriya integratsiyasining oʻrni tahlil qilingan. Integratsiyaning asosiy shakllari — ilmiy tadqiqotlar, dizayn va texnologiyalar transferi, kadrlar tayyorlash hamda hunarmandchilik klasterlari koʻrib chiqilgan. Milliy hunarmandchilik mahsulotlarini zamonaviylashtirish va ularning qoʻshilgan qiymatini oshirishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit soʻzlar: milliy hunarmandchilik, ilm-fan va ijodiy industriya integratsiyasi, branding, dizayn, innovatsiya, klaster, ijodiy iqtisodiyot, qoʻshilgan qiymat, kadrlar, raqobatbardoshlik.

Аннотация. В статье анализируется роль интеграции науки и креативной индустрии в развитии национального ремесла. Рассмотрены основные формы интеграции — научные исследования, трансфер дизайна и технологий, подготовка кадров и ремесленные кластеры. Разработаны практические рекомендации по модернизации национальной ремесленной продукции и повышению её добавленной стоимости.

Ключевые слова: национальное ремесло, интеграция науки и креативной индустрии, брендинг, дизайн, инновация, кластер, креативная экономика, добавленная стоимость, кадры, конкурентоспособность.

Abstract. The article analyses the role of science-creative industry integration in the development of national craft. The main forms of integration — scientific research, design and technology transfer, personnel training, and craft clusters — are examined. Practical recommendations for modernising national craft products and increasing their added value are developed.

Keywords: national craft, science-creative industry integration, branding, design, innovation, cluster, creative economy, added value, personnel, competitiveness.

Kirish. Milliy hunarmandchilik anʼanaviy bilim va zamonaviy texnologiyalar uchrashadigan oʻziga xos soha boʻlib, uni rivojlantirish ilm-fan va ijodiy industriya integratsiyasini taqozo etadi. “Oʻzbekiston – 2030” strategiyasida ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini mustahkamlash hamda ijodiy iqtisodiyotni rivojlantirish ustuvor vazifalar qatorida belgilangan [1]. Bunday integratsiya milliy hunarmandchilik mahsulotlarini zamonaviylashtirish va ularning qoʻshilgan qiymatini oshirish imkonini beradi.

Tadqiqotning maqsadi — milliy hunarmandchilikni rivojlantirishda ilm-fan va ijodiy industriya integratsiyasining rolini asoslash va sohaning raqobatbardoshligini oshirish yoʻnalishlarini ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy qism. Ijodiy industriya — madaniyat, ijod va iqtisodiyot kesishuvida shakllanadigan soha boʻlib, hunarmandchilik uning muhim tarkibiy qismidir. Ilm-fan va

ijodiy industriya integratsiyasi an’anaviy hunarmandchilikka zamonaviy dizayn, marketing va texnologik yechimlarni olib kiradi. Bu integratsiya quyidagi shakllarda namoyon bo’ladi:

- ilmiy tadqiqotlar — hunarmandchilik mahsulotlarining bozor salohiyati va iste’molchi talablarini o’rganish;
- dizayn va texnologiyalar transferi — an’anaviy mahsulotlarga zamonaviy dizayn va sifat standartlarini joriy etish;
- kadrlar tayyorlash — hunarmand-dizayner va marketologlarni birgalikda shakllantirish;
- brending — ilmiy asoslangan brend strategiyasini ishlab chiqish;
- hunarmandchilik klasterlari — ilm, ta’lim, ishlab chiqarish va savdoni birlashtirish.

Buxoro viloyati misolida mintaqaning an’anaviy hunarmandchilik turlari (zardo’zlik, kulolchilik, gilamdo’zlik) ilmiy markazlar va universitetlar bilan hamkorlikda rivojlantirilganda, ular zamonaviy bozor talablariga moslashgan, yuqori qo’shilgan qiymatli mahsulotlarga aylanadi. Yosh olimlar va tadqiqotchilarning ilmiy salohiyati bu jarayonning muhim harakatlantiruvchi kuchi bo’lib xizmat qiladi.

Xulosa. Tahlil natijalari ilm-fan va ijodiy industriya integratsiyasi milliy hunarmandchilikni rivojlantirishning hal qiluvchi omili ekanligini ko’rsatdi. Ilmiy tadqiqotlar, dizayn transferi, kadrlar tayyorlash va klasterlash mahsulotlarni zamonaviylashtirish va ularning qo’shilgan qiymatini oshirish imkonini beradi. Milliy hunarmandchilikni rivojlantirish uchun universitet-hunarmand hamkorligini kuchaytirish, ijodiy industriya infratuzilmasini rivojlantirish va ilmiy tadqiqotlarni rag’batlantirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risidagi 2023-yil 11-sentyabrdagi PF-158-son Farmoni. — Toshkent: Lex.uz, 2023.
2. Howkins J. The Creative Economy: How People Make Money from Ideas. — London: Penguin, 2013. — 288 p.
3. Porter M. On Competition. — Boston: Harvard Business Review Press, 2008. — P. 213–303.
4. UNESCO. Creative Economy Report. — Paris: UNESCO, 2013. — P. 18–40.
5. Эргашева, А. (2023). Analysis Of Current Problems And Opportunities In The Development Of The National Tourism Industry Of Uzbekistan. *Центр Научных Публикаций (buxdu. uz)*, 29, 29.
6. Эргашева, А. (2023). Хунармандчилик маҳсулотлари бозорида хизмат кўрсатишнинг ўзига хос хусусиятлари. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 34(34).
7. Ergasheva, A. F. (2024). YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIK MAHSULOTLARI BOZORIDA XIZMATLARNI SAMARALI TASHKIL ETISH YO‘LLARI. *Science and innovation*, 3(Special Issue 46), 718-721.
8. Эргашева, А. (2023). Хунармандчилик маҳсулотлари бозорида хизмат кўрсатишнинг ўзига хос хусусиятлари. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 34(34).